

ΝΕΕΣ ΨΥΧΟΔΡΑΣΤΙΚΕΣ ΟΥΣΙΕΣ ΚΑΙ ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ (ΣΤΟΙΧΕΙΑ 2024)¹

Ετήσια Αναφορά

ΚΥΡΙΑ ΣΗΜΕΙΑ

Το Σύστημα Έγκαιρης Προειδοποίησης (ΣΕΠ) είναι ένας μηχανισμός ταχείας ανταπόκρισης στην εμφάνιση νέων ψυχοδραστικών ουσιών (ΝΨΟ) που μπορεί να θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία στα κράτη μέλη της ΕΕ. Συντονίζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από τον ΕΥΔΑ και στην Ελλάδα από το ΕΚΤΕΠΝ. Μέσω του ΣΕΠ συγκεντρώνονται και αξιολογούνται έγκαιρα στοιχεία για την εμφάνιση και κυκλοφορία ΝΨΟ, αλλά και για νέους τρόπους χρήσης ή επικίνδυνους συνδυασμούς ουσιών. Τα στοιχεία συλλέγονται μέσω Εθνικού Δικτύου Πληροφόρησης στο οποίο περιλαμβάνονται: το Γενικό Χημείο του Κράτους, οι Αρχές Επιβολής του Νόμου, τοξικολογικά, ιατροδικαστικά και αναλυτικά εργαστήρια, το Κέντρο Δηλητηριάσεων, ο ΕΟΠΑΕ και υπηρεσίες μείωσης της βλάβης. Η αξιολόγησή τους γίνεται από ειδική Επιτροπή Εμπειρογνομόνων, στη συνέχεια ενημερώνονται όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς, και, όπου απαιτείται, τα ευρήματα κοινοποιούνται στον ΕΥΔΑ, ενισχύοντας την ετοιμότητα και την έγκαιρη λήψη μέτρων για τη δημόσια υγεία σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. *Περισσότερες πληροφορίες για το ΣΕΠ στην Ελλάδα εδώ www.ektepn.gr/activities/ews και σε ευρωπαϊκό επίπεδο εδώ www.euda.europa.eu/activities/eu-early-warning-system-on-nps.*

Το 2024, εντοπίστηκαν δέκα (10) νέες ψυχοδραστικές ουσίες για πρώτη φορά στη χώρα μας που ανήκουν στη χημική ομάδα των συνθετικών και ημι-συνθετικών κανναβινοειδών και είναι οι εξής: SDB-005, 4F-MDMB-BICA, MDA-19 5-fluoropentyl analogue (5F-BZO-POXIZID), MDA-19 4en-pentyl analogue (BZO-4en-POXIZID), THCP, H4-CBD, HHC-O, HHCP-O, delta-8-THCP, THCV.

Το 2024, εμφανίστηκαν στη χώρα μας νέα προϊόντα που περιείχαν μη ελεγχόμενα ημι-συνθετικά κανναβινοειδή, όπως τα THCP, H4-CBD, HHCP-O, delta-8-THCP & THCV, και πωλούνταν διαδικτυακά ή σε φυσικά καταστήματα (π.χ. παντοπωλεία, κτλ.)

Σύμφωνα με τα στοιχεία, το 2024, αύξηση παρατηρήθηκε στον αριθμό κατασχέσεων συνθετικών και ημι-συνθετικών κανναβινοειδών (n:56) σε σύγκριση με τον αριθμό κατασχέσεων της προηγούμενης διετίας (2023:42 και 2022:27).

Κατά το έτος αναφοράς, πραγματοποιήθηκαν 5 μεγάλες κατασχέσεις νέων ψυχοδραστικών ουσιών. Δύο υποθέσεις αφορούσαν κατασχεθείσες ποσότητες συνθετικών κανναβινοειδών άνω των τριών και του ενός κιλού αντίστοιχα, μία υπόθεση αφορούσε κατασχεθείσες ποσότητες περίπου 3 κλών ημι-συνθετικών κανναβινοειδών, μία 50 κιλά κεταμίνης και μία 100.673 δισκία πρεγκαμπαλίνης.

Το 2024, σε περιοχή της Αττικής εντοπίστηκε αυτοσχέδιο εργαστήριο μικρής εμβέλειας παραγωγής συνθετικών κανναβινοειδών.

Κατά το έτος αναφοράς, 38 περιστατικά τοξικώσεων σχετιζόμενα με τη χρήση των ημι-συνθετικών κανναβινοειδών THCP ή H4-CBD αποκλειστικά ή και με άλλες ψυχοδραστικές ουσίες αναφέρθηκαν για πρώτη φορά από τις υπηρεσίες υγείας της χώρας στο Κέντρο Δηλητηριάσεων (ΚΔ).

¹ Επιμέλεια/Περισσότερες πληροφορίες: Ιωάννα Σιάμου (isiamou@ektepn.gr, 2106170847, 2106170014).

ΝΕΕΣ ΟΥΣΙΕΣ (ΑΝΑ ΧΗΜΙΚΗ ΟΜΑΔΑ)

Φαιναιθουλαμίνες (2C-B)

Το 2024 καταγράφηκαν **10** κατασχέσεις της ουσίας 2C-B κυρίως σε τουριστικούς προορισμούς (Μύκονος, Ρόδος) της χώρας, μεγαλύτερος αριθμός σε σύγκριση με τα 3 προηγούμενα έτη (2021:7, 2022:4, 2023:6). Η μορφή των δισκίων που εντοπίστηκαν ήταν ροζ, σε σχήμα πυραύλου, με την ένδειξη "NASA" και "2C-B" και η συνολική κατασχεθείσα ποσότητα έφτασε στα 18,5 δισκία και 25,41 g.

Συνθετικές καθινόνες

Το 2024 καταγράφηκαν **10** κατασχέσεις συνθετικών καθινόνων για το έτος αναφοράς, τέσσερις για το 2023 και μία κατάσχεση για το 2022. Οι ουσίες που ταυτοποιήθηκαν ήταν μεφεδρόνη, alpha-PIHP, N-ethylnorpentadrona, 3-MMC, 3-CMC και 4-CMC.

Ο αριθμός κατασχέσεων το 2024 (n:10) ήταν μικρότερος σε σύγκριση με το 2023 (n:19). Το ίδιο ισχύει και για την κατασχεθείσα ποσότητα (2024: 220,62 g, 2023: 5.967,8 g) κυρίως επειδή το 2023 μία σημαντική ποσότητα καθινόνων προήλθε από ένα εργαστήριο παραγωγής συνθετικών ψυχοδραστικών ουσιών στη χώρα μας.

Συνθετικά και ημι-συνθετικά κανναβινοειδή

Το 2024 συγκεντρώθηκαν στοιχεία για 48 υποθέσεις κατασχέσεων συνθετικών κανναβινοειδών και 27 υποθέσεις κατασχέσεων ημι-συνθετικών κανναβινοειδών. Εννέα (9) από τις 48 κατασχέσεις συνθετικών κανναβινοειδών ήταν του 2023, μία του 2020 και μία του 2019, καθώς επίσης και οκτώ (8) από τις 27 κατασχέσεις ημι-συνθετικών κανναβινοειδών οι οποίες ήταν του 2023. Σύμφωνα με τα στοιχεία, αύξηση παρατηρήθηκε στον αριθμό κατασχέσεων του 2024 για συνθετικά και ημι-συνθετικά κανναβινοειδή (n:56) σε σύγκριση με τον αριθμό κατασχέσεων της προηγούμενης διετίας (2023:42 και 2022:27). Από την άλλη πλευρά, το 2024, η κατασχεθείσα ποσότητα κανναβινοειδών (10.923 g) μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με το 2023 (43.137 g) η οποία κυρίως προέρχονταν από ένα εργαστήριο παραγωγής συνθετικών ψυχοδραστικών ουσιών.

Το 2024 ταυτοποιήθηκαν **για πρώτη φορά** στην Ελλάδα τα συνθετικά κανναβινοειδή: SDB-005, 4F-MDMB-BICA, 5F-BZO-POXIZID και BZO-4en-POXIZID και τα ημι-συνθετικά κανναβινοειδή: THCP (Tetrahydrocannabiphorol), H4-CBD, HHC-O/HHC-acetate, HHCP-O, delta-8-THCP και THCv.

Πραγματοποιήθηκαν **δύο μεγάλες κατασχέσεις συνθετικών κανναβινοειδών**, άνω των τριών και του ενός κιλού αντίστοιχα που περιλάμβαναν τις ουσίες *ADB-BUTINACA*, *ADB-4en-PINACA* και *MDMB-BUTINACA* και μία **μεγάλη κατάσχεση ημι-συνθετικών κανναβινοειδών**, που αφορούσε κυρίως την ουσία *HHC*, σε ποσότητες: 3.901,9 g, 20 mL υγρών και 535 ατμοποιητές.

Τον Ιούνιο 2024, **εντοπίστηκε αυτοσχέδιο εργαστήριο παραγωγής συνθετικών κανναβινοειδών** στην Αγία Βαρβάρα Αττικής. Στο χώρο βρέθηκε εξοπλισμός, καθώς και 79,6 g φυτικών σκευασμάτων στα οποία ταυτοποιήθηκαν οι ενώσεις *MDMB-4en-PINACA*, *4F-MDMB-BICA*, *5F-BZO-POXIZID* και *BZO-4en-POXIZID*.

Το 2024, αναφέρθηκαν στο ΚΔ για πρώτη φορά τριάντα οκτώ (**38**) περιστατικά **τοξικώσεων** που σχετιζονταν με χρήση των ημι-συνθετικών κανναβινοειδών THCP ή H4-CBD και **28** περιστατικά που σχετιζονταν με χρήση HHC είτε αποκλειστικά είτε μαζί με άλλες ουσίες. Κατά το έτος αναφοράς, παρατηρήθηκε μικρή μείωση στον αριθμό των τοξικώσεων οφειλόμενων στη χρήση HHC σε σύγκριση με το 2023 (n:34), πιθανώς επειδή η ουσία από τον Ιανουάριο του έτους αναφοράς τέθηκε υπό έλεγχο και άλλα μη ελεγχόμενα ημι-συνθετικά κανναβινοειδή άρχισαν να κυκλοφορούν σε διαδικτυακά καταστήματα ή σε παντοπωλεία/μίνι-μάρκετ της χώρας.

Το 2024, η χρήση των συνθετικών κανναβινοειδών BONZAI και POT-PURI συσχετίστηκε συνολικά με έξι (**6**) περιστατικά, στα οποία αναφέρθηκαν τοξικές αντιδράσεις είτε από κατάχρηση των ουσιών αυτών ξεχωριστά είτε σε συνδυασμό με άλλες ψυχοδραστικές ουσίες.

Η διακίνηση και χρήση συνθετικών κανναβινοειδών στη χώρα επιβεβαιώθηκε επίσης από αναφορές ατόμων που έκαναν χρήση ουσιών και προσέγγισαν δομές θεραπείας για τα ναρκωτικά.

Arlylcyclohexylamines (κεταμίνη, «ροζ κοκαΐνη»)

Το 2024, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε στον αριθμό κατασχέσεων (**29**) και στην κατασχεθείσα ποσότητα κεταμίνης (68,9 kg) σε σχέση με την προηγούμενη 5ετία (2023:15, 2022:09, 2021:10, 2020:06, 2019:02) κυρίως λόγω μίας πολύ μεγάλης κατάσχεσης άνω των 50 κιλών που μαζί με 45 kg MDMA είχαν προορισμό το Ισραήλ.

Μέσα στο 2023 άρχισε να διακινείται στη χώρα μας ένα μείγμα ψυχοδραστικών ουσιών αποτελούμενο κυρίως από κεταμίνη με MDMA ή/και με κοκαΐνη με κοινόχρηστη ονομασία «**ροζ κοκαΐνη**» επειδή πωλούνταν κυρίως σε μορφή ροζ σκόνης. Οι Αρχές Επιβολής του Νόμου εντόπισαν την «ροζ κοκαΐνη» αρχικά στη Μύκονο και στη συνέχεια στην Αθήνα, την Πάτρα, τη Ρόδο και στη Λευκάδα. Ειδικότερα, κατά την περίοδο 2023-2024 καταγράφηκαν 19 κατασχέσεις «ροζ κοκαΐνης» (συνολική κατασχεθείσα ποσότητα: 115,61 g).

Το 2024 στο ΚΔ αναφέρθηκαν πέντε (**5**) περιστατικά **τοξικώνσεων** σχετιζόμενα με χρήση κεταμίνης αποκλειστικά ή με άλλες ουσίες.

Σχετικά με τη χρήση «ροζ κοκαΐνης», αναφέρθηκαν πέντε (**5**) περιστατικά τοξικώνσεων στο ΚΔ και ταυτοποιήθηκαν, σύμφωνα με τα τοξικολογικά στοιχεία, **ένα** επιπλέον περιστατικό τοξίκωσης και ένα **τροχαίο** ατύχημα.

Η διακίνηση και χρήση «ροζ κοκαΐνης» στη χώρα επιβεβαιώθηκε και από αναφορές ατόμων που έκαναν χρήση ουσιών και προσέγγισαν δομές θεραπείας για τα ναρκωτικά.

Συνθετικά οπιοειδή (τραμαδόλη)

Το 2024, καταγράφηκαν **29** υποθέσεις **κατασχέσεων** τραμαδόλης, αριθμός αυξημένος σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη (2023: 15, 2022: 21). Επιπλέον, σημαντική αύξηση σημειώθηκε στην κατασχεθείσα ποσότητα τραμαδόλης (3.718 δισκία/κάψουλες & 6.873,2 g) συγκριτικά με το 2023 (653 κάψουλες) λόγω δύο μεγάλων κατασχέσεων (2.949 κάψουλες/δισκία και 6.873,2 g αντίστοιχα).

Κατά το έτος αναφοράς αναφέρθηκαν στο ΚΔ **12** περιστατικά **τοξικώνσεων** σχετιζόμενα με χρήση τραμαδόλης, είτε αποκλειστικά είτε σε συνδυασμό με άλλες ψυχοδραστικές ουσίες, σημαντικά μεγαλύτερος αριθμός σε σύγκριση με τα 2 προηγούμενα έτη (2023: 1, 2022: 1).

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα τοξικολογικά στοιχεία, κατά την περίοδο 2023-2024 σε **12** περιστατικά **θανάτων** που σχετιζονταν με χρήση ψυχοδραστικών ουσιών (π.χ. άλλα οπιούχα, βενζοδιαζεπίνες, πρεγκαμπαλίνη, κουετιαπίνη, κτλ.) ταυτοποιήθηκε και η ουσία τραμαδόλη.

Άλλες ουσίες (GHB, πρεγκαμπαλίνη, κουετιαπίνη)

Το 2024, καταγράφηκαν **33** **κατασχέσεις** σχετικά με άλλες ουσίες (πρεγκαμπαλίνη, κουετιαπίνη, GHB), μεγαλύτερος αριθμός σε σχέση με τα δύο προηγούμενα έτη (2023:16, 2022:12) από τις οποίες οι περισσότερες αφορούσαν σε κατασχέσεις **πρεγκαμπαλίνης** (n:25). Σημαντική **αύξηση** παρατηρήθηκε επίσης κατά το έτος αναφοράς στην κατασχεθείσα ποσότητα πρεγκαμπαλίνης (102.766 κάψουλες και 0,7g) σε σύγκριση με την προηγούμενη 3ετία (2021:37, 2022:7, 2023:26.009 δισκία) λόγω μίας μεγάλης κατάσχεσης (100.673 κάψουλες).

Στο ΚΔ κατά το έτος αναφοράς αναφέρθηκαν **107** περιστατικά **τοξικώνσεων** σχετιζόμενα με χρήση **πρεγκαμπαλίνης** ή **κουετιαπίνης** (2023:104) και **6** περιστατικά τοξικώνσεων με χρήση **GHB** (2023:9), αποκλειστικά ή μαζί με άλλες ουσίες.

Σύμφωνα με τα διαθέσιμα τοξικολογικά στοιχεία, το 2024 στα Ιωάννινα, ταυτοποιήθηκαν επιπλέον **2** περιστατικά τοξικώνσεων σχετιζόμενα με χρήση **κουετιαπίνης** και άλλων ουσιών.

Κατά το έτος αναφοράς, σε **37** περιστατικά **θανάτων** συνδεόμενα με χρήση ψυχοδραστικών ουσιών (όπως, οπιούχα, βενζοδιαζεπίνες, κοκαΐνη, κάνναβη, βουπρενορφίνη, κτλ.) περιλαμβάνονταν οι ουσίες **πρεγκαμπαλίνη** ή **κουετιαπίνη** ή και οι δύο μαζί, μεγαλύτερος αριθμός σε σύγκριση με το 2023 (n:24).

Φυτά και εκχυλίσματα (*salvia divinorum*)

Το 2024, αναφέρθηκαν στο ΚΔ επτά (7) περιστατικά **τοξικώσεων** που σχετίζονταν με τη χρήση *salvia divinorum* αποκλειστικά ή μαζί με άλλες ουσίες, μεγαλύτερος αριθμός σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος (2023:1). Η χρήση *Salvia* επιβεβαιώθηκε επίσης από αναφορά ατόμου που έκανε χρήση ουσιών και προσέγγισε κάποια δομή θεραπείας για τα ναρκωτικά.

ΝΕΕΣ ΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗ ΧΡΗΣΗ ΟΥΣΙΩΝ

Φαιτανύλη

Το 2024 παρατηρούμε αύξηση στον αριθμό των κατασχέσεων (n:10) φαιτανύλης και στην ποσότητα της ουσίας σε σκόνη (88,2 g) συγκριτικά με το 2023 (n:6 & 5,8 g αντίστοιχα), ενώ ο αριθμός διαδερμικών έμπλαστρων/δισκίων με φαιτανύλη (n:95 τεμάχια) σημείωσε μείωση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2023:369 τεμάχια). Επιπλέον, κατά την περίοδο Μαρτίου-Σεπτεμβρίου 2024, οκτώ (8) **θάνατοι** σχετίστηκαν με τη χρήση φαιτανύλης και άλλων ψυχοδραστικών ουσιών (βενζοδιαζεπίνες, κοκαΐνη, άλλα οπιούχα, βουπρενορφίνη, κτλ.), διπλάσιος αριθμός σε σύγκριση με το 2023 (n:4).

Μεθαμφεταμίνη / Κρυσταλλική μεθαμφεταμίνη (ΣΙΣΑ)

Κατά το έτος αναφοράς, παρατηρήθηκε σημαντική **αύξηση** τόσο στον αριθμό των κατασχέσεων κρυσταλλικής μεθαμφεταμίνης όσο και στη συνολική ποσότητα της κατασχεθείσας ουσίας, σε σύγκριση με το 2023. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν 511 κατασχέσεις με συνολική ποσότητα 40.689,13 g, έναντι 383 κατασχέσεων και 13.601,75 g που πραγματοποιήθηκαν το 2023. Η μεγαλύτερη κατάσχεση για το έτος αναφοράς ανήλθε σε πάνω από **30 κιλά** μεθαμφεταμίνης και έλαβε χώρα στον **Προμαχώνα Σερρών**. Άλλες δύο σημαντικές ποσότητες (περίπου 5,2 kg και 1,6 kg) κατασχέθηκαν στην **Αθήνα**. Όπως και τα προηγούμενα έτη (2019–2023), η πλειοψηφία των κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε στην **Αττική**, κυρίως στο κέντρο της Αθήνας (Ομόνοια, Άγιος Παντελεήμονας).

Κατά τη διάρκεια του 2024, καταγράφηκαν **16** περιστατικά **τοξικώσεων**, **ένα** τροχαίο ατύχημα και τρεις (**3**) **θάνατοι** που σχετίζονταν με τη χρήση μεθαμφεταμίνης σε συνδυασμό κυρίως με άλλες ουσίες.

Η συστηματική παρουσία μεθαμφεταμίνης στην Αθήνα επιβεβαιώνεται και για το 2024 μέσω της ανάλυσης των λυμάτων στη Ψυττάλεια. Οι συγκεντρώσεις της ουσίας παραμένουν **σταθερά αυξημένες** τα τελευταία έτη, γεγονός που υποδηλώνει τη συνεχή χρήση σε ευρεία κλίμακα, κυρίως σε υποβαθμισμένες περιοχές του κέντρου.

ΠΗΓΕΣ

- Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων, Γενικό Χημείο του Κράτους
- Συντονιστικό Όργανο Δίωξης Ναρκωτικών, Εθνική Μονάδα Πληροφόρησης
- Κέντρο Δηλητηριάσεων
- Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, ΕΚΠΑ
- Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
- Εργαστήριο Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Θεσσαλονίκης, Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Εργαστήριο Ιατροδικαστικής Υπηρεσίας Αθηνών, Υπουργείο Δικαιοσύνης
- Εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας, ΕΚΠΑ
- Εργαστήριο Τοξικολογίας, Διεύθυνση Εγκληματολογικών ερευνών, Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας
- Εθνικός Οργανισμός Πρόληψης και Αντιμετώπισης Εξαρτήσεων (ΕΟΠΑΕ)
- Σωματείο ΘΗΣΕΑΣ, Δήμος Καλλιθέας